

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

Társszervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Lilium Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

KATEDRA MATEMATIKAVEVERSENY

ROVATVEZETŐ: RNDR. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019001

Rovatvezető: RNDr. Horváth Géza

Tisztelt Kollégák, kedves Gyerekek!

Matematikaversenyünk **huszonnyedik** évfolyamának levelező része négyfordulós lesz. A korcsoportok a matematikai olimpia korcsoport-beosztásához igazodnak: a nyolcosztályos gimnáziumok primósai a hatodikosokkal, a secundósai a hetedikesekkel, tertiásai a nyolcadikosokkal, quartásai pedig a kilencedikesekkel kerülnek egy csoportba. (Értelemszerűen: a quinta diákjai nem vehetnek részt a versenyen.) A nyolcosztályos gimnáziumok diákjainak nevezésénél a felkészítő tanárok az évfolyamnak megfelelő alapiskolás évfolyamot tüntessék fel!

A feladatok sorszámozásán nem változtatunk. A kódszámban a római szám a forduló sorszámát jelöli, az ezt követő arab szám vagy számcsoport azt, hogy a feladat hányadikosoknak szól, a végén álló arab szám pedig a feladat sorszáma. A III-56-1. kódszám tehát azt jelenti, hogy ez a III. forduló 1. feladata az ötödikesek és hatodikosok számára.

A nevezési díj **nem változik**. Tanulónként továbbra is 7 euró lesz a levelező rész nevezési díja, amit 2018. október 26-ig kellett befizetni.

Ebben a tanévben is szervezünk **elődöntőt (elődöntőket)**. Az elődöntő és a 2017/2018-as országos döntő eredményei alapján kerülnek be a versenyzők a döntőbe, ahol a nevezési díj az eddigiekhez hasonlóan tanulónként 6 euró lesz, de ha a kísérő tanár vállal teremügyeletet vagy feladatjavítást, akkor ez az összeg tanulónként 4 euróra csökken. Az országos döntőt 2018. május 4-én rendezzük Dunaszerdahelyen. Az elődöntők helyszínéről és időpontjáról később értesítjük a felkészítő tanárokat.

A feladatlapok kidolgozásának formája semmit sem változik: A megoldásokat A4-es papírlapon kell beküldeni. Egy forduló valamennyi feladatának megoldása ugyanarra a papírlapra kerülhet, és a lapnak mindkét oldalára lehet dol-

gozni. A versenyző minden alkalommal tüntesse fel a jobb felső sarokban (olvashatóan, lehetőleg nyomtatott betűkkel!) a nevét, az osztályt, a felkészítő tanár nevét, az iskola nevét, címét és irányítószámát. Ajánlatos ugyanazon iskola ugyanazon kategóriába tartozó tanulóinak megoldásait egyetlen borítékban küldeni. A megoldásokat postai úton (tehát **nem e-mailben!**) kell a feladatjavító címére eljuttatni.

A megoldásokat ebben a tanévben is az 5–6. osztályosok más címre küldik, mint a 7–8–9. osztályosok. Az 5–6. osztály versenyzői (és a nyolcosztályos gimnáziumok primósai) **PaedDr. Kiss Szilvia** címére (*Ul. Sv. Juraja 4, 929 01 Dunajská Streda*), a 7–8–9. osztályosok (és a nyolcosztályos gimnáziumok secundósai, tertiásai és quartásai) viszont **Bajcsi Barnabás** címére (*ZŠ s VJM Sokolce, Hlavná 27, 946 17 Sokolce*) küldjék a megoldásaikat!

A rugalmasabb kapcsolattartás érdekében közöljük a javító pedagógusok e-mail-címét is: *Kiss Szilvia: kiszi@post.sk, Bajcsi Barnabás: bajcsibarnus@freemail.hu*

Ahogy ezt már az előző években is elmondtuk: a tanári-szülői segítség ezúttal sem tilos, de formáját és mértékét annak tudatában kell megválasztani, hogy a verseny elődöntővel és zárt rendszerű fordulóval ér véget, ahová a tanulók nem hozzák magukkal a levelező részben szerzett pontjait. Az országos elődöntőbe jutáshoz azonban jó eredményt kell elérni a levelező részben. Ezért előfordulhat, hogy a túl sok segítséget igénybe vevő tanulók olyanokat ütnek el az országos elődöntőbe jutástól, akik náluk jobban szerepelnének.

Felkérjük kedves kollégáinkat, hogy küldjenek érdekes (lehetőleg saját ötletből született) feladatokat versenyünk részére. Ezekhez szíveskedjenek szerzői megoldást is mellékelni! A kitűzésre szánt feladatokat az alábbi címre várjuk: *RNDr. Horváth Géza, Sládkovičova 5, 937 01 Želiezovce*, vagy (e-mail): horvath.geza@slovanet.sk

A HARMADIK FORDULÓ FELADATAI

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. DECEMBER 14.

(HORVÁTH GÉZA [H. G.], KÁROLYI KÁROLY [K. K.] ÉS PÓCSIK BÉLA [P. B.] FELADATAI)

V—VI. OSZTÁLY

III-56-1. feladat: Legyen $A = 123...787980$ az a természetes szám, amit úgy kaptunk, hogy egymás mellé írtuk sorban a természetes számokat 1-től 80-ig.

a) Hány számjegyből áll ez a szám?

b) Milyen számjegy áll a legnagyobb helyi értéktől számolva (tehát balról jobbra haladva) a 100. helyen a számban? [K. K.]

III-56-2. feladat: Nevezzük *csökkenő számoknak* az olyan többjegyű természetes számokat, amelyeknek a számjegyei balról jobbra csökkennek! Hány olyan *csökkenő szám* van, amelyekben a számjegyek összege 39? [K. K.]

III-56-3. feladat: Három természetes szám átlaga 18. A két kisebb szám átlaga 10, a legkisebb és legnagyobb szám átlaga pedig 21. Melyik ez a három szám? [H. G.]

I-56-2. feladat: [P. B.]

Az egyik megoldás:

	1			3			
	2			4			
				5			

A másik megoldás:

				3			
	1						
				4			
	2			5			

		1					
4				3		5	
		2					

		1					
3				4		5	
		2					

VII—VIII—IX. OSZTÁLY

I-78-1. feladat: $T + T = 8$, amiből $T = 4$, vagy $T + T = 18$, amiből $T = 9$.

I.) Vizsgáljuk meg a $T = 4$ esetet! Mivel ebben az esetben az egyesek oszlopából nem származik maradék, $A + N = 11$, ugyanakkor $T + A = 10$, vagyis az N értéke 1-gyel nagyobb, mint az A értéke. Ugyanakkor az is biztos, hogy $R = 1$, hiszen a százások oszlopából átlépve 1 maradék származik. Foglaltuk táblázatba az A és N lehetséges értékeit:

A	2	3	5	6	8	9
N	3	4	6	7	8	9

Látható, hogy ezekből az $A + N = 11$ összefüggésnek csak az $A = 5, N = 6$ felel meg. A megoldás tehát:

$$\begin{array}{r} 4\ 5\ 4 \\ +\ 1\ 5\ 6\ 4 \\ \hline 2\ 0\ 1\ 8 \end{array}$$

II.) Ha $T = 9$, akkor $T + T = 18$. Ebből a tízesek oszlopából: $A + N + 1 = 11$, vagyis $A + N = 10$. A százások oszlopában: a) $T + A + 1 = 10$ vagy b) $T + A + 1 = 20$. Vagyis a) $T + A = 9$ vagy b) $T + A = 19$. Mivel T és A számjegyek, ezért a b) eset nem jöhet létre. Tehát $T + A = 9$. Az $A + N = 10$ és $T + A = 9$ összefüggésekből következik, hogy az N 1-gyel nagyobb, mint a T . Ez azonban lehetetlen, mert így az N értéke 10 lenne, ami nem lehet számjegy.

A feladatnak tehát 1 megoldása van. [H. G.]

I-789-2. feladat: A 2018 nem osztható 17-tel. A hozzá legközelebb eső, 17-tel osztható természetes szám a 2006 és a 2023.

a) Próbálkozzunk először a 2006-tal! A 2006 osztható 17-tel. Ha hozzáadjuk az öt megelőző és az öt követő természetes számot, akkor az így kapott összeg is osztható lesz 17-tel, de ezek egyike sem 2018. Ezért folytassuk a további számok kiválasztását egészen a 2018-ig: ahány számot választunk ki a 2006-tól a 2018-ig, ugyanannyit kell kiválasztanunk „visszafelé” haladva, hogy az összeg osztható maradjon 17-tel. A kapott összeg: $1995 + 1996 + 1997 + \dots + 2005 + 2006 + 2007 + \dots + 2016 + 2017 + 2018 = 46\ 138$, ami valóban osztható 17-tel, de nem ez a legkisebb összeg.

b) Ha a 2023-ból indulunk ki, akkor elegendő a 2018 előtti és utáni öt-öt számot kiválasztanunk: $2018 + 2019 + 2020 + \dots + 2023 + \dots + 2026 + 2027 + 2028 = 22\ 253$.

A legkisebb így kapható összeg tehát a **22 253**.

Megjegyzés: Természetesen azt is meg kell vizsgálnunk, hogy ha a 17-tel osztható szám elé nem ugyanannyi számot választunk ki, mint a szám után, nem lehetne-e az így kapott összeg maradéka a 17 többszöröse. Ehhez elég sok számot kell kiválasztanunk: a 17-tel osztható szám után 12 számot írva a maradékok összege $12 \cdot 13 : 2 = 78$ lesz, a 17-tel osztható szám elé 4 számot írva ezek összege $4 \cdot 5 : 2 = 10$ lesz. Ezek különbsége 68, ami osztható 17-tel. Mivel így $12 + 4 + 1 = 17$ számot választunk ki, az így kapott összeg ugyan kisebb lesz, mint az a) esetben, de mindenképp nagyobb, mint a b) esetben. (A 2006-ból kiindulva ez az összeg 34 171, a 2023-ból kiindulva 34 459 lesz.) Fordítva is próbálkozhatunk: a 17-tel osztható szám elé 12, utána 4 számot írunk. Ebben az esetben a 2006-ból kiindulva ez az összeg 34 034, a 2023-ból kiindulva 34 323 lenne.

Úgy is 17-tel osztható összeget kapunk, ha 17 darab egymást követő természetes számot összeadunk. Az így kapható, 2018-at is tartalmazó számok legkisebb összege $2003 + 2004 + \dots + 2017 + 2018 = 34\ 187$ lesz.

c) [Könözi Éva ötlete alapján] Ha páros számú egymást követő természetes számot választunk ki, akkor a középső két tag összegének kell 17-tel oszthatónak lennie. Mivel egymást követő számokról van szó, az egyik szám 17-tel osztva 8-at, a másik 9-et ad maradékul. A 2018 maradéka 12. Visszafelé haladva így a középső két szám 2014 és 2015. A számsor tehát nyolc számból áll: $2011 + 2012 + \dots + 2017 + 2018 = 16\ 116$. Ez a legkisebb összeg. [H. G.]

I-9-4. feladat: A háromszög-egyenlőtlenség alapján:

$$\begin{array}{ll} AC + AD > 11 & \text{Ugyanakkor: } AD < DE + EA \\ AC < AB + BC & AD < 3 + 2 \\ AC < 4 + 5 & AD < 5 \\ AC < 9 & \end{array}$$

AC és AD csak 1-gyel lehet kisebb, mint 9 és 5, mert különben az összegük nem lenne nagyobb 11-nél. Tehát $AC = 8$ és $AD = 4$. Először megszerkesztjük az ACD háromszöget ($CD = 11, AC = 8$ és $AD = 4$). Ezt követően megszerkesztjük az ABC háromszöget ($AB = 4, BC = 5$), majd az ADE háromszöget ($ED = 3\text{ cm}, AE = 2\text{ cm}$). Az A, B, C, D, E pontokat sorban összekötve kapjuk az $ABCDE$ ötszöget. Megj.: a megoldás egy nem konvex ötszög, mert az EAB belső szöge nagyobb, mint 180° . [P. B.]

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019002

3. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. JANUÁR 11.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	III.

A harmadik fordulóban Vámbéry Ármin életével kapcsolatos feladatok megoldásához a *Küzdelveim* című könyve, az Ázsiai országokat és Délvidéket érintő feladatok sikeres megoldásához földrajzi atlasz és az internet különféle forrásai, a Közép-Ázsia kultúráját érintő kérdések megoldásához a *Keleti életképek* című művének *A karavánok* című fejezete ajánlott.

1. Válaszoljatok a következő kérdésekre, melyek Vámbéry Ármin életének helyszíneire vonatkoznak! Határozzátok meg azt is, melyik mai ország területén található a megfajított települések!

- a) Honnan származik családja?.....
.....
- b) Melyik települést tartja születése helyszínéül (tudata ébredésének helyszíne)?.....
.....
- c) Hol ismerkedett meg Vörösmarty Mihállyal?.....
.....
- d) Hol volt házitanító Husszein Daim pasánál?.....
.....
- e) Hol gyönyörködött órákig az ókori romváros szépségében?.....
.....

2. Állapítsátok meg, hogy a következő állítások igazak vagy hamisak-e Vámbéry Árminnal kapcsolatosan!

- A csípőfájás betege lett és jobb lábára megbénult.....
- Nyolc éves korára megtanult héberül.....
- Nyék községben kocsmárosnak állt.....
- Apja sírjánál összetörte mankóját és megesküdött, ezután segédeszköz nélkül fog járni.....
- 1848 tavaszán Pozsonyban élte át.....
- Törökül a szlavóniai Kuttyevón kezdett tanulni.....
- A társasági viselkedés szabályait iskolai környezetben tanulta meg.....
- Kossuth Lajos beszédét Pesten hallgatta végig.....
- Húszéves korára már öt nyelven beszélt.....
- Első keleti útjára Eötvös intézett számára útlevelet.....

3. Az alábbi tesztkérdések a karavánokra vonatkoznak, dolgozzatok figyelmesen!

- Mit jelent a perzsa kervan (kiarvan, kiarban), tehát karaván szó?
  - üzleti ajánlat
  - üzletkötés
  - üzletvédelem
- Hol találkozhatunk a legnagyobb karaváncsapatokkal, melynek száma (állatokkal együtt) 2000-re rúg?
  - Közép-Ázsia
  - Kelet-Ázsia
  - Dél-Ázsia
- Mennyit vét a vaspálya építése a karaván intézményének keleten?
  - amennyit az ágyú a lovakornak
  - amennyit a kasza a traktornak
  - amennyit a lőpor a lovakornak

4) Hányszor indul el egy karaván, míg eljön a végleges elindulás?

a) egyszer

b) kétszer

c) háromszor

5) Melyik állat felel meg leginkább a karavánokban a teherszállításra?

a) ló

b) teve

c) öszvér

6) Milyen szerepe van a karavánban a kervanbasinak?

a) pap

b) polgármester

c) orvos

7) Melyik karavánok a leggyakoribban Perzsiában, hol évenként 500 000 ember kel útra?

a) zarándok-karavánok

b) hadi-karavánok

c) üzleti-karavánok

8) Melyik a legkellemesebb lovagolható állat a karavánoknál?

a) dromedár

b) poroszkáló ló

c) szamár

9) Mik azok a „kedsevé”-k?

a) hordszékek

b) lógó kosarak

c) nyergék

10) Kik használják a „molláh-lovakat”, melyek lehajtott fővel ballagnak?

a) papság és tudósok

b) szegények és rabok

c) katonák és főurak

4. Válaszolatok Vámbéry Ármin irodalmi és politikai munkásságára vonatkozó kérdésekre!

1. Kinek/minek a pénzbeli segítségével, támogatásával indult világhírre vet hozó második keleti utazásra?.....

.....

2. Milyen néven indult az iszlám kultúrában jártas, álrühába, dervisnek öltözött tudós egy mekkai zarándokokból összetevődő karavánhoz csatlakozva, hogy velük együtt menjen Közép-Ázsiába?.....

.....

3. Útja azért különösen jelentős, mert e térség államalakulatainak utolsó független éveiről szerzett ismereteket és adott írásban megbízható, igen részletes képet. Melyik államalakulat kebelezte be néhány év múlva Közép-Ázsiának ezt a részét?.....

.....

4. Melyik városban tartott nagy sikerű előadásokat a Királyi Földrajzi Társaságban?.....

.....

5. Melyik magyarországi folyóiratnak küldött rendszeres tudósításokat Isztambulból?.....

.....

5. Hány világörökségi helyszín található Törökországban? Nevezzétek meg őket és mindegyiket jellemezzétek egy mondatban!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Alkossatok hármassokat az alább felsorolt, Délvidéket érintő fogalmakból:

Csáktornya, Nehaj-vár, Fiume, UNESCO, Szigeti veszedelem, Zengg, Erőd, Kapela-hegység, Szent István csatahajó, Eszék, Jurisics Miklós, Plitvicei-tavak, Rijeka, Zrínyi Miklós, Mursa!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ANGYAL LÁSZLÓ, tortenelem.katedra@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019003

3. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. JANUÁR 11.

MAGYARORSZÁG AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN ÉS A HÁBORÚ VÉGE (A FORDULÓ PONTSZÁMA: 64 PONT)

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	III.

1. feladat: Esemény-idő (10 pont)

A korszak magyarországi eseményeiből sorolunk fel néhányat. Kapcsoljátok őket a megfelelő időpontokhoz!

- a.) 1917. május 23. - b.) 1917. június 6. - c.) 1917. június - d.) 1917. augusztus 20. - e.) 1918. május 20. - f.) 1918. október 24. - g.) 1918. október 28. - h.) 1918. október 31. - i.) 1918. november 16. - j.) 1918. november 24.	- A.) Wekerle Sándor kormányalakítása - B.) a pécsi katonai lázadás - C.) a lánchídi sortűz - D.) Tisza István miniszterelnök lemondása - E.) a Választójogi Blokk megalakulása - F.) Károlyi Mihály miniszterelnöki kinevezése - G.) a Népköztársaság kikiáltása - H.) Esterházy Móric kormányalakítása - I.) a KMP (Kommunisták Magyarországi Pártja) megalakulása - J.) a Magyar Nemzeti Tanács megalakulása

2. feladat: Fogalmak (7 pont)

Magyarázd meg a következő fogalmakat!

statárium.....

Bruszilov-offenzíva.....

hadikölcsön.....

spanyolnátha.....

Sixtus-levél.....

kapituláció.....

entente cordiale.....

3. feladat: Vaktérkép: A térkép az I. világháború előtti Európát ábrázolja. Írd a térképen szereplő országok számát a megfelelő helyre! (14 pont)

Antant hatalmak:.....
 .....
 Központi hatalmak:.....
 .....
 1917-ben kilépett a háborúból gazdasági összeomlás után:
 .....
 Itt található a Doberdó-fennsík:.....
 .....
 A Lusitania elsüllyesztője:.....
 .....
 A háború után alkotóelemeire esik szét:.....
 .....
 A legtöbb gyarmattal rendelkezik:.....
 .....
 1918. november 11-én kapitulált:.....
 .....

4. feladat: Személyek (6 pont)

Kik voltak az alábbi személyek?

Hadik János.....
 .....
 Matuska Szilveszter.....
 .....
 Prónay Pál.....
 .....
 Simonyi-Semadam Sándor.....
 .....
 Szamuely Tibor.....
 .....
 József főherceg.....
 .....

5. feladat: Nevezetes helyszínek (8 pont)

Mely országokba kellene ma utaznod, ha fel szeretnéd keresni az I. világháború (egyres esetekben magyar szempontból) is nevezetes eseményeinek alábbi színhelyeit?

Isonzó.....
 Szarajevó.....
 Verdun.....
 Somme.....
 Doberdó.....
 Piave.....
 Gorlice.....
 Breszt-Litovszk.....

6. feladat: Igaz vagy hamis (10 pont)

Állapítsátok meg, hogy a felsorolt állítások igazak vagy hamisak-e, s amennyiben helytelen állítás(okat) találtok, javítsátok ki!

1916. január 21-én 50 évről 60-ra emelték fel a Monarchia egész területén a hadkötelezettség korhatárát.
 .....
- 1918 márciusában a katonaszökevények ellen elrendelik a statáriális eljárást
 .....
- A győztes szövetséges hadak döntése értelmében IV. Károly magyar királyt Mallorca szigetére internálták.
 .....
- A spanyolnátha onnan kapta a nevét, hogy Spanyolországban szedte a legtöbb áldozatot.
 .....

KATEDRA IRODALOMVERSENY

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019004

ROVATVEZETŐ: TÓTH MÓNIKA, 93011 TOPOLNÍKY, CHLADNÁ 84, katedra.irodalom@gmail.com

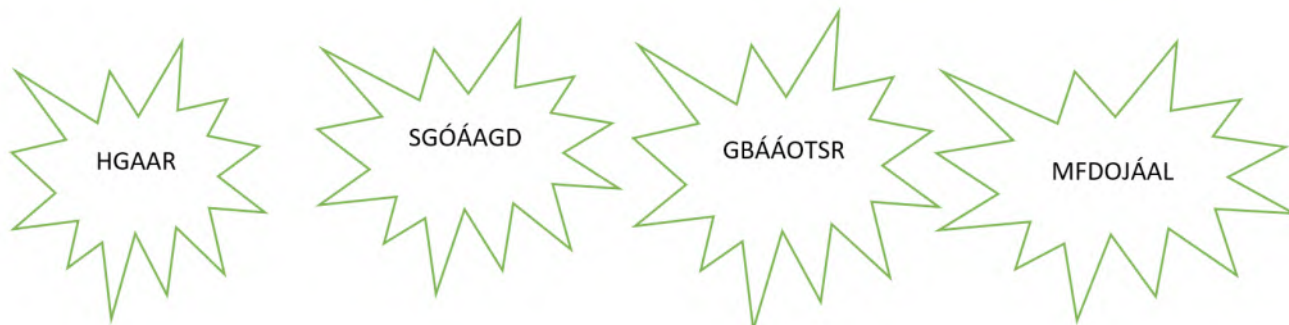
3. FORDULÓ – I. KATEGÓRIA

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2019. JANUÁR 11.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 3.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: I.

Olvasandó mű: Fekete István: A KOPPÁNYI AGA TESTAMENTUMA (10-14. fejezet) Online: <https://docplayer.hu/8305559-A-koppanyi-aga-testamentuma.html>**I. feladat: ÉRZELMEK**

A csillagokban érzelmek, érzések összekevert betűit találjátok (főnévi formában). Rakjátok ki a szavakat, majd foglaljátok össze, mely szereplőkhöz és hogyan, miért kapcsolhatók az egyes érzelmi megnyilvánulások. Vigyázz, egy szereplőhöz több megoldás is lehetséges!

Magyarád meg a lehetséges megoldásokat!

.....

.....

.....

.....

.....

II. feladat: HŐSÖK ÉS ÁRULÓK

Fekete István írásművészetére jellemző a szereplők jellemének ábrázolása. Az író a szereplők megnyilvánulásai, gondolatai által tárja elénk hőseinek belső tulajdonságait. Vannak közöttük őszinte, tiszta jellemek és álnok, galád árulók is. A ti feladatok felismerni a szereplőket, majd eldönteni, hogy számotokra pozitív vagy negatív személyiség-e, végül magyarázzátok meg, hogy miért gondoljátok így!

JELLEMZÉSEK	SZEREPLŐ	MILYEN SZEMÉLYISÉGNEK TARTOD? INDOKOLD MEG DÖNTÉSEDET!
1. „Alkalmi hóhér szerepét is betöltötte.”		
1. „Undorodtak tőle, mint a csúszómászó hullótól.”		

3. „Ő volt az udvaros, akinek addig kellett leselkedni a bézsényi út körül, míg egy olyan utast nem fog, akire nem gyanakodnak Fonódon.”		
4. „Egyetlen okos ember ebben a fenekestül felfordult országban”.		
5. „Piros volt az arca a növekvő láztól, szemei pedig mélyen feküdtek kékes gödrükben.”		
6. „Ért az íráshoz, valamelyest beszél horvátul, fekete, nagy erejű, kipróbált vitéz.”		
7. „Vitézi virtus fellobogott benne, mikor sértegetni, gúnyolni kezdték.”		
8. „Szeme a felvillanó első rémülettel nézett a feneketlen sötétbe, de aztán magába roskadt.”		

III. Feladat: IDŐVONAL

Javítsátok ki a következő mondatokban található események sorrendjét! Rakjátok az összes eseményt időrendbe, és helyezétek el őket az idővonalon!

1. Csokó a falban lévő nagy karikákhoz odaláncolta a két vitéz egyik-egyik lábát, később Szahim és Babocsai bemutatkozott egymásnak.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

2. Csomay meglátogatta a sérült Bogicsot a nádasban, majd Máté elviszi a kapitánynak a sérült Bogics kucsmáját, végül az öreg Máté cserfahánccsal átkötötte a horvát sebeit.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

3. Graust Csicsa gondjaira bízta, majd Bogics harminc botütést rótt ki rá büntetésül, s végül Graus megpróbált lovat lopni.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

4. Csomay levelet írt Kalesnak, hogy László megbetegedett, így nem tud részt venni a párbajon, majd a sebesült Bogics visszatért a nádasból, végül megérkeznek a fonódi várba Dellini mester szállásainál.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

5. Csomay ajándékba adja Bogicsnak büszkeségét, az arabus pengéjű tört, majd Bogics kísérőnek kiválasztja maga mellé Uzdhy vitézt, a vár cigány kovácsát és két rétvjáró lovas, végül úgy dönt, hogy Dellini mesternek álcázva elmegy Bolondvárba, kiszabadítani Lászlót.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

6. Megérkezett Bogics, mint Dellini mester Bolondvárba, majd megérkezik a koppányi aga levele is, végül Markó kiszabadítja Lászlót és Szahint.

A HELYES IDŐREND:.....

.....

Idővonal:

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: 3.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	Kategória: II.

Olvasandó mű:**REJTŐ JENŐ: A TIZENNÉGYKARÁTOS AUTÓ (11-15. fejezet)**ONLINE: mek.oszk.hu/01000/01044/01044.htm**I. feladat: KERESZTREJTVÉNY**

A szürkével jelölt oszlop betűit összeolvasva megkapjátok az egyik kulcsfontosságú fogalmat.

Figyelem! A többjegyű mássalhangzók elemei külön keretbe kerülnek.

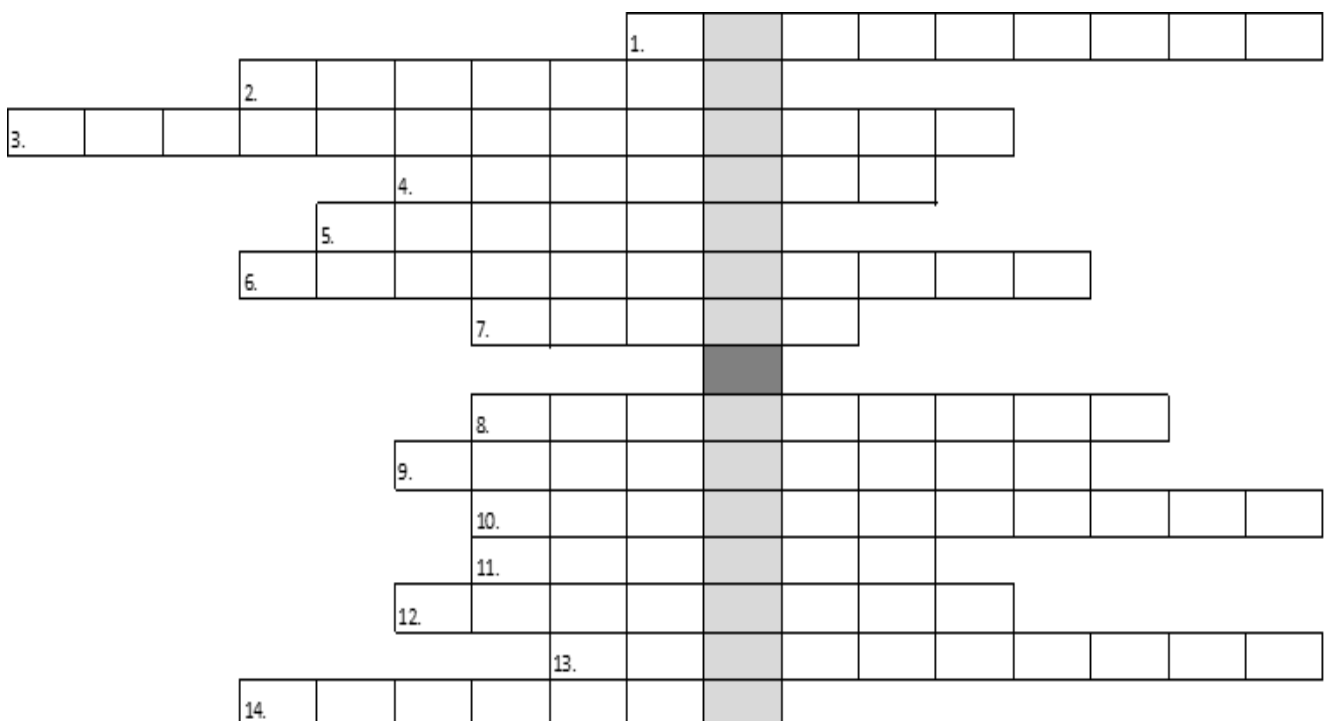
1. Drugics órá terítette Gorcsev Iván kabátját	9. Ő szájharmonikázott, míg Iván énekelt a hajón
2. Széles vállú, sasorrú, ősz, komor ember	10. Ezen a luxushajón utazott de Bertin és Laboux
3. A fiatal hadnagy eredeti foglalkozása volt	11. A hűséges bernáthegyi kutya neve
4. A Zürichi Ballhaus egykori tulajdonosa	12. A nagy sárga bőröndön az ő neve szerepelt (vezetéknév)
5. Laboux lakájának neve	13. Ezen a néven mutatkozott be Iván Privát Eleknek és bandájának
6. Gyanús Cápa kapitánya	14. Vanek ezzel a névvel illetve Oroszlánt, az őrmestert
7. Ivánnak itt kellene leváltania Vaneket	
8. Oranban ebbe a szállóba költözik be Gafirone úr	

a) Megoldás:.....

b) Megoldás magyarázata:.....

.....

.....

II. feladat: MELYIK IGAZ?

A megadott lehetőségek közül válasszátok ki, hogyan folytatódnak helyesen a megkezdett mondatok. A feladatok Vanek titkár úr megpróbáltatásait ábrázolják. A jó válaszok betűjeleit megfelelő sorrendbe rakva megkapjátok a regény egy fontos eseményét. Mit tudtok erről a fogalomról?

1. Gorcsev Ivánnak Vaneket:
A. szabadságra kellett küldenie
T. Oranban kellett leváltania
B. le kellett ütnie

5. Mehár, a félszemű óriás
I. megkedvelte Vaneket
T. Vanek fejét- hátát a cellaajtóhoz verte
U. megszöktette Vaneket

2. „Maga az erőd fennállása óta az első újonc, akit:”
T. az érkezése napján elbocsájtanak
U. kapitánynak nevezek ki
E. az érkezése napján megbüntettek

6. Vanek Marigon marsallnak úgy köszönt, hogy:
É. megemelte sapkáját
A. haptákba vágta magát
B. szalutált

3. „Ezt az idiótát 2 napra:”
M. kurtavasra terjessze fel
D. láncra veretem
E. felfüggesztem

7. Vanek Gent káplárt:
N. kabócának szólította
O. oroszlának nevezte
S. hűgocskának szólította

4. Vanek ágát a légióban felhasználták:
E. fehérnemű- vasalásához
N. titkos áruk elrejtéséhez
O. titkos pihenéshez

A helyes sorrendbe rakott betűjelek: .....

A megoldás magyarázata: .....

.....
.....
.....

III.feladat: HELYSZÍNEK

Milyen helyszínhez, szereplő(k)höz kapcsolhatók a következő mondatok?

IDÉZET	KI MONDJA?	KINEK?	HOL HANGZOTTAK EL AZ ALÁBBI IDÉZETEK?
„Te maradsz, és átveszed a pénzt!”			
„Barom! A parancsnok előtt áll! Tisztelegjen!”			
„Halló! Hiszen ez a Cservonec kölyök! Hallom, hogy a Mester kidobott tegnap...”			
„Nem félek én egy Privát Elek mellett senkitől!”			
„Veszélyes kalandor! Csak addig vagyunk biztonságban tőle, amíg ezen a hajón utazunk.”			
„Mi rokon lelkek vagyunk, ezt higgye el!”			
„Gorcsev kalandor! Fenntartom!”			

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019009

ROVATVEZETŐ: TÓTH KATALIN, ŠKOLSKÁ 120, 951 78 KOLÍŇANY, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

3. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. DECEMBER 21.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: III.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

I. BANÁNHÁMOZÁS

A feladatban olyan szókapcsolatokat keressetek, amelyek értelmesek maradnak az első és az utolsó betű(jegy) lehámózását követően.

MINTA: Savanyú képet vágó szülő: *fanyar anya*.

- Tüzes légzőszerv:.....
- Halálra ítélő csoport:.....
- Az öreg fafaragó:.....
- Tettre kész kéz:.....
- Labdarúgó szülő:.....
- Táplálás fedél:.....
- A szárító fújja a füstöt:.....
- Kacérkodik a markolata:.....
- Diadalmaskodó előd:.....
- Megóvó üzenet:.....

Jutalompontos feladat: írjatok Ti is legalább 5 ehhez hasonló feladatot! Legyen ott a meghatározás és a megfejtés is. Az mindegy, hogy a „lehámózott” szó a szókapcsolat első vagy utolsó tagja (tehát elfogadom a fordított sorrendet is – pl. utat mutató). Minél hosszabb a lehámózott szó, annál több pontot ér a megoldás.

II. SZAVAK VONZÁSÁBAN

Keressétek meg a megadott szavak elő-, egy esetben utótagját! Az utótag esetében nem önálló szóról van szó, hanem képzőről. A képzőt karikázzátok be!

.....	-	- egészséges	- csésze	-gyűjtés
.....	-	-asztal	-hályog,	-csütörtök
.....	-	jog-	pák-	hal-
.....	-	-pozsgás	-bogyós	-kendő
.....	-	-kabát	-test	-fokú
.....	-	-harang	-sötét	-héj
.....	-	-víz	-alma	-sárga
.....	-	-kar	-ruházat	-rendű

Ha jól dolgoztatok, egy játékot fedezhettek fel. Milyen játékról van szó?

.....

.....

III. KI HOGYAN HAL MEG?

Az utolsó feladatban olyan állandósult kifejezéseket vagy szófordulatokat kérek, amelyek a megadott foglalkozással kapcsolatban vannak, és (a gyakran átvitt értelemben) eltávozást, halált jelölnek. A legtöbbször többféleképpen is megoldható a kérdés, de egy foglalkozáshoz egy megoldás társuljon!

MINTA: órás: ütött az utolsó órája / eljárt felette az idő

1. Nyomozó:.....
2. Fogorvos:.....
3. Pék:.....
4. Versenyfutó:.....
5. Szemorvos:.....
6. Tojásfestő:.....
7. Takarító:.....
8. Nyugdíjas:.....
9. Takács:.....
10. Kovács:.....

Jó szórakozást!

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: KALOCSÁNYI MÓNIKA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2019005

3. FORDULÓ

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ: 2018. JANUÁR 11.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma: III.
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve és címe:	

Kedves Versenyzők és Pedagógusok!

Levelezős versenyünk harmadik fordulójában újra két, Mátyás királyról szóló mesét kell elolvasni. Az első választott mese címe *Mátyás király és Toldi* (<http://mek.oszk.hu/06500/06599/06599.htm#9>), a másodiké pedig a *Kevély királykisasszony* (<http://mek.oszk.hu/06500/06599/06599.htm#101>). Az eddig olvasott mesékben már találkoztunk Mátyás igazságos, jószívű, barátságos oldalával. Nézzük, tartogat –e még számunkra valamit Mátyás király! Jó szórakozást kívánok az olvasáshoz és a feladatokhoz!

1. FELADAT: AZ ELEJÉTŐL A VÉGÉIG

Számozással rendezzék időrendi sorrendbe az alábbi történéseket! A mondatok többsége a két elolvasott mese egyikéből van. A kérdés az, hogy melyikből. Ha ügyesen dolgoztok, találtok egy kakukktójást. Emlékezték-e, hogy a kakukktójás melyik Mátyás-meséből került ide?

- ___ A király összehívta a tanácsot, hogy melyik fele nehezebb a botnak.
- ___ A basa három csikót küldött Mátyás királynak.
- ___ Mátyás azt tanácsolta a szegény embernek, hogy adja el a teheneit.
- ___ A király szolgálja a szakácsnővel üzenté meg a botos feladvány megoldását.
- ___ Mátyás királynak volt egy szolgálja, akivel többször összekaptak.
- ___ Mátyás király és a szolgálja elvitték a basát Budára.

Melyik mese vázlatát sikerült sorba rendeznetek?.....
Írjátok a vonalra annak a mesének a címét, amelyből a kakukktójás származik:.....

2. FELADAT: KÓDFEJTÉS

A következő feladatban A Kevély királykisasszony c. meséből ragadtam ki egy rövid részletet. Ha rájöttök a kódfejtés szabályaira és pontosan dolgoztok, akkor egy állítással fogtok találkozni. Az állítás betűit egy három részből álló kód megfejtésével találjátok meg. Az első szám adja meg a sor számát, a második szám a sorban lévő szó számát és a harmadik pedig a szóban lévő betű számát határozza meg. Figyelem, a kötőjellel ellátott szavak, illetve a névelők különálló szónak számítanak! Oszlopok szerint haladjatok, és ne hagyjátok figyelmen kívül a számok mellett álló nyilakat sem!

„- Jaj, jaj, ez a sok juh most mind az enyém volna, ha Mátyáshoz adtak volna feleségül!

Na oszt mentek tovább. A rossz lú csak úgy vergelt, ki akart döglenni. Akkor találtak egy nagy ménest. Sok vót. Szebbnél szebb. Nem lehetett látni a szélit-hosszát, olyan sok vót. Akkor a lány megkérdezte, hogy vajon kié lehet az a sok ménes. Akkor mondta Mátyás, hogy Mátyás királyé. Akkor a lány jajgatni kezdett megint:

Kód	betű	Kód	betű	Kód	betű
↓1 ←4 →1		↑1 ←6 ←2		↓4 →8 ←1	
↑3 →1 →2		↓2 ←7 ←1		↑1 →1 →2	
↑4 ←2 ←9		↓1 →7 →4			
↓2 →15 →4		↓4 ←2 →2		↓2 ←16 ←3	
↑5 →2 ←1		↓6 →4 ←3		↑1 ←9 →4	
				↑1 →8 →5	
↑6 ←3 →3		↑5 ←16 ←4		↑4 →9 ←1	
↓2 →7 →2		↑4 →11 ←2		↓1 →2 →3	
↑4 →9 ←3		↓5 →1 →3		↑1 ←6 ←5	
↑3 →4 →2		↑3 ←7 →4			.

Írjátok le a megfejtést:.....

Melyik szereplőre igaz az állítás?.....

A mesében melyik szó jelenti a kapott állítást?.....

Jutalompontos feladat: Ha megértettétek a kódfejtést, jutalompontért cserében, az általam adott szövegrészletből, kódokkal üzenetek nekem valamit (maximum 10 betű)!

Kód	betű	Kód	betű

3. FELADAT: IGAZSÁGKERESŐ

Az alábbi feladatban megfogalmazott kérdésekre a válaszokat is elolvashatjátok. Ezek közül azonban minden esetben csak egy igaz lehetőség rejtőzik a többi között. Ha megtaláljátok őket, a hozzájuk tartozó szótagokat megfelelő sorrendben összeolvasva a feladat megfejtését kapjátok eredményül.

1. Aki meg tudja mondani, hogy milyen tulka van a bárónak, annak:
 BÁ: adja a báró a vagyonát.
 BA: adja a báró a lányát.
 PA: adja a báró a lovát.

2. Kit környékezett meg a király a titok miatt?
 SA: A báró kocsisát.
 SÁ: A báró lányát.
 RA: A bárót.

3. A hosszú út során minek a láttán jajgatott, sírt Elzuka az 5. alkalommal?
 I: nagy ménes
 O: farka juh
 Í: kastély

4. Miért tévesztette meg és dolgoztatta Mátyás király Elzukát?
 JE: ...hogy Elzuka sokat sírjon.
 GÉ: ...hogy Elzuka ne tartsa olyan nagyara magát.
 RÁ: ... hogy Elzuka elhagyja Mátyást.

5. Mit küldött először a basa Mátyás királynak?
 BÉ: Egy szolgát.
 KE: Három csikót.
 RE: Egy botot.

6. Mit kért Mátyás a basától a „feketeleves” előtt?
 TI: ... hogy találkozhasson Toldival.
 LE: ... egy finom vacsorát.
 TE: ... huszonnégy óra síralomházat.

Mi a megoldás?

.....

.....

Keressétek ki azt a mondatot a szövegből, amelyre a megfejtés utal!

.....

.....

.....

.....

4. FELADAT: Mit rejt a kép?

Az utolsó feladatban egy rajzot láthattok. Szükség lesz ügyes matematikusokra a feladat elvégzéséhez. A kép kisebb részekre van felosztva és minden részben található egy művelet, vagy egy szám. A műveletek elvégzése után, színezzétek ki a képet a következők alapján:

Az eredmény páros szám, illetve egyedül álló páros szám: kék
 Az eredmény páratlan szám, illetve egyedül álló páratlan szám: fekete
 Az eredmény 0, illetve egyedül álló 0: fehér

A nagyon kicsi részek üresen maradnak, azokat a feladat végén tetszés szerint színezzétek ki!

Jutalompontos feladat: Tudjátok-e, hogy milyen élőlény van a képen és mit tart a szájában?

.....

.....

Miért választottam éppen ezt az élőlényt? (ha nem tudjátok, nézzetek utána!)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

